

เขื่อนน้ำเทิน 2...อีกหนึ่งแรงขับเคลื่อน สปป.ลาว สู่อการเป็น Battery of Asia

สปป.ลาว มีศักยภาพในการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำสูงถึง 18,000 MW ด้วยลักษณะภูมิประเทศที่มีลำน้ำสายน้อยใหญ่ตั้งอยู่ระหว่างหุบเขาและที่ราบสูง ประกอบกับโครงการก่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าของ สปป.ลาว ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากองค์กรระหว่างประเทศและรัฐบาลประเทศต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งนับเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะทำให้ สปป.ลาว ก้าวสู่การเป็นแบตเตอรี่แห่งเอเชียภายในปี 2563 ตามที่รัฐบาล สปป.ลาว ตั้งเป้าไว้ ทั้งนี้ ในบรรดาเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าของ สปป.ลาว **เขื่อนน้ำเทิน 2** นับเป็น **เขื่อนขนาดใหญ่ที่สุด** โครงการดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่าง สปป.ลาว ไทย และฝรั่งเศสซึ่งได้มีพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2553 โดยเขื่อนดังกล่าวเปิดดำเนินการผลิตกระแสไฟฟ้าและจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าระบบของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (Electricity Generating Authority of Thailand : EGAT) แล้วตั้งแต่เดือนเมษายน 2553

โครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 มีแนวคิดมาจากการศึกษาของรัฐบาล สปป.ลาว ในปี 2470 โดยพบว่าแม่น้ำเทินซึ่งอยู่ระหว่างที่ราบสูงนากายมีศักยภาพสูงในการก่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้า อย่างไรก็ตาม การศึกษาความเป็นไปได้ อย่างละเอียดเริ่มขึ้นในปี 2532 โดยได้รับการสนับสนุนจากธนาคารโลก ต่อมาในปี 2536 บริษัท Nam Theun 2 Electricity Consortium (NTEC)* ได้ร่วมลงนามในสัญญาพัฒนาโครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 ร่วมกับรัฐบาล สปป.ลาว ทั้งนี้ แรกเริ่มนั้น NTEC ถือหุ้นโดยบริษัท Electricité de France (35%) Lao Holding State Enterprise (25%) Italian-Thai Development Public Company Limited (15%) และ Electricity Generating Public Company Limited (25%) โดยการร่วมทุนดังกล่าวอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า Build-Own-Operate-Transfer (BOOT) กล่าวคือธุรกิจเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าซึ่งได้รับการจัดตั้ง ครอบครอง และดำเนินการโดยภาคเอกชน จะถูกโอนเป็นของรัฐบาล สปป.ลาว เมื่ออายุสัมปทานสิ้นสุดลงในปี 2573 ทั้งนี้ การก่อสร้างเขื่อนน้ำเทิน 2 เริ่มขึ้นเมื่อเดือนพฤษภาคม 2548 หลังจากธนาคารโลกอนุมัติการค้ำประกันเงินกู้เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2548 การก่อสร้างเขื่อนดังกล่าวแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2552

เขื่อนน้ำเทิน 2 เป็นโครงการที่มีการศึกษาถึงผลกระทบต่อชุมชนและสภาพแวดล้อมได้ตามมาตรฐานสากล โดยใช้เงินลงทุนก่อสร้างและดำเนินการป้องกันผลกระทบต่อสังคมและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติมูลค่าสูงถึง 1,297 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ รัฐบาล สปป.ลาว จะนำรายได้ส่วนหนึ่งจากการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าจากเขื่อนดังกล่าวไปแก้ปัญหาความยากจนในประเทศ ส่งผลให้เขื่อนน้ำเทิน 2 เป็นโครงการต้นแบบสำหรับแก้ปัญหาความยากจนในประเทศกำลังพัฒนา

รายละเอียดเกี่ยวกับเขื่อนน้ำเทิน 2

- **ที่ตั้ง :** บริเวณที่ราบสูงนากายในแขวงคำม่วนทางภาคกลางตอนล่างของ สปป.ลาว ห่างจากนครหลวงเวียงจันทน์ไปทางทิศตะวันออกเป็นระยะทางราว 250 กิโลเมตร
- **กำลังการผลิต :** 1,070 MW (คิดเป็นร้อยละ 56 ของกระแสไฟฟ้าทั้งหมดที่ สปป.ลาว ผลิตได้ในปี 2553)

* ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น Nam Theun 2 Power Company (NTPC) เป็นการร่วมทุนของ สปป.ลาว ไทย และฝรั่งเศส

- ประเภทเขื่อน : เขื่อนแบบกราวิตี (Gravity Dam)** กว้าง 436 เมตร สูง 39 เมตร
- ปริมาณน้ำในเขื่อน : 3.9 พันล้านลูกบาศก์เมตร
- พื้นที่รับน้ำ : 4,013 ตารางกิโลเมตร
- มูลค่าการลงทุน : 1,297 ล้านดอลลาร์สหรัฐ
- เจ้าของโครงการ : Nam Theun 2 Power Company (NTPC) ปัจจุบันประกอบด้วยผู้ถือหุ้น ดังนี้
 - Electricité de France International S.A. (40%)
 - Electricity Generating Public Company Limited (35%)
 - Lao Holding State Enterprise (25%)
- ผู้รับซื้อกระแสไฟฟ้า : EGAT (95%)
รัฐบาล สปป.ลาว (5%) และจำหน่ายต่อในประเทศ

ประโยชน์ที่ สปป.ลาว จะได้รับจากเขื่อนน้ำเทิน 2

- รายได้ของรัฐบาลเพิ่มขึ้น รัฐบาล สปป.ลาว คาดว่าเขื่อนน้ำเทิน 2 จะสร้างรายได้รวม 1.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วง 25 ปีของอายุสัมปทาน (เฉลี่ย 72 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี) โดยรายได้อยู่ในรูปของค่าสัมปทาน (776 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ภาษีเงินได้นิติบุคคล (423 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) และเงินปันผลจากการดำเนินงาน (622 ล้านดอลลาร์สหรัฐ)
- การพัฒนาเศรษฐกิจและบรรเทาปัญหาความยากจนในประเทศ รายได้ส่วนหนึ่งจากเขื่อนน้ำเทิน 2 จะถูกนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพประชากรด้านการศึกษา สาธารณสุข รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์การเจริญเติบโตและขจัดความยากจนแห่งชาติ (The National Growth and Poverty Eradication Strategy : NGPES) ของ สปป.ลาว อันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนต่อไป
- อัตราการเข้าถึงกระแสไฟฟ้าของประชากรสูงขึ้น เขื่อนน้ำเทิน 2 ตั้งอยู่บริเวณภาคกลางตอนล่าง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นและมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ รัฐบาล สปป.ลาว สามารถบรรลุเป้าหมายอัตราการเข้าถึงกระแสไฟฟ้าของประชาชนเป็นร้อยละ 90 ภายในปี 2563 (เทียบกับปัจจุบันที่ราวร้อยละ 70)

ประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากเขื่อนน้ำเทิน 2

- ตอบสนองความต้องการกระแสไฟฟ้าของไทยที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง EGAT คาดการณ์ความต้องการกระแสไฟฟ้าของประเทศไทยขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.2 ต่อปีในช่วงปี 2553-2573 โดยเฉพาะความต้องการจากภาคครัวเรือนและภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากผู้ใช้กระแสไฟฟ้ามีจำนวนมากขึ้น ตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการกระจายความเจริญไปสู่ชนบท ทั้งนี้ การรับซื้อกระแสไฟฟ้า

** ตัวเขื่อนเป็นคอนกรีตหนา มีรูปหน้าตัดเป็นสามเหลี่ยม ฐานของเขื่อนกว้างตามลำน้ำ เพราะต้องอาศัยน้ำหนักคอนกรีตของตัวเขื่อนต้านแรงน้ำ

จาก สปป.ลาว จะช่วยให้ไทยสามารถบรรเทาภาวะขาดแคลนกระแสไฟฟ้าภายในประเทศ และ
เพิ่มทางเลือกของอุปทานพลังงานเพื่อลดการพึ่งพาแหล่งพลังงานอื่นๆ

- **รักษาเสถียรภาพของต้นทุนการนำเข้ากระแสไฟฟ้า** ต้นทุนการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำมี
เสถียรภาพสูงมากเมื่อเทียบกับแหล่งพลังงานอื่นๆ เพราะไม่ผันผวนตามราคาน้ำมัน และมีต้นทุน
การผลิตกระแสไฟฟ้าค่อนข้างต่ำราว 1.20-2.20 บาทต่อหน่วย ขณะที่ต้นทุนการผลิตกระแสไฟฟ้า
จากก๊าซธรรมชาติหรือน้ำมันเตามีความผันผวนตามราคาน้ำมันและอยู่ในระดับสูงกว่าที่ 2 บาท
และ 4 บาทต่อหน่วย

โครงการเขื่อนน้ำเทิน 2 นับเป็นก้าวสำคัญของ สปป.ลาว ในการมุ่งสู่การเป็นผู้ผลิตกระแสไฟฟ้ารายใหญ่
ของเอเชีย รวมทั้งขจัดปัญหาความยากจนให้หมดไปจากประเทศ ทั้งนี้ ปัจจุบันรัฐบาล สปป.ลาว มีนโยบาย
ส่งเสริมให้ภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศเข้ามาลงทุนก่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
โดยตั้งเป้าหมายโครงการก่อสร้างเขื่อนผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำเพิ่มขึ้นกว่า 60 โครงการ มีกำลังการผลิตกระแสไฟฟ้า
รวมราว 10,000 MW ต่อปีภายในปี 2563 นับเป็นโอกาสอันดีของนักลงทุนต่างชาติ รวมถึงนักลงทุนไทยในการเข้าไป
ลงทุนธุรกิจเขื่อนและโรงไฟฟ้าพลังน้ำใน สปป.ลาว รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง
ธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างและอุปกรณ์ไฟฟ้า

ส่วนวิจัยธุรกิจ 2 ฝ่ายวิจัยธุรกิจ
กุมภาพันธ์ 2554